

Частична предварителна оценка на въздействието

Институция: Министерство на образованието и науката	Нормативен акт: Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за професионалното образование и обучение
☒ Не е включен в законодателна/оперативна програма на Министерския съвет	☐ Включен е в законодателната/оперативната програма на Министерския съвет за:
Лице за контакт: Ваня Тивидошева - директор на дирекция „Професионално образование и обучение“ в Министерството на образованието и науката	Телефон и ел. поща: Тел.: 02 9217 779 e-mail: v.tividosheva@mon.bg

1. Проблеми за решаване:

1.1. Кратко опишете проблема/проблемите и причините за неговото/тяхното възникване. По възможност посочете числови стойности.

В изпълнение на Решение № 436 от 5 юли 2022 г. по отношение на Закона за професионалното образование (ЗПОО) бе извършена последваща оценка на въздействието, която проследи и оцени въздействието на закона през изминалите 5 години ([Оценки и анализи \(mon.bg\)](#))

Широкият кръг данни от разнообразни и независими един от друг източници позволи да се направи пълен и обективен анализ на цялостната картина и влиянието на нормативния акт върху регулираните обществени отношения. Констатираните изводи и препоръки от различните източници до голяма степен съвпаднаха, както по отношение на положителните тенденции за изследвания период, така и за необходимите области на промяна.

Въз основа на извършения анализ и на основание чл. 186 от Закона за нормативните актове в доклада за последващата оценка са дадени препоръки за последващи действия, а именно за изменение и допълнение на ЗПОО, с което да се постигне актуализиране и усъвършенстване на процесите в обособените проблемни области.

Следва също да се отбележи, че в НПВУ, Реформа 1 (К1.Р1): „Реформа на предучилищното и училищното образование и на ученето през целия живот“ е заложена промяна в действащия ЗПОО и модернизиране на нормативната рамка в сферата на ПОО. За подобряване качеството и приложимостта на образованието е поет ангажимент за изпълнение на комплексна и многоаспектна образователна реформа, засилваща фокуса върху изграждане на умения и ключови компетентности от ранна възраст, с включване и надграждане на знания и умения за професиите на 21-ви век: дигитални, зелени, преносими, устойчиви.

Идентифицирани проблеми:

Проблем 1: Списъкът на професиите за професионално образование и обучение (СППОО) затруднява информирания избор на професия от страна на учащите и ограничава възможността за обучение по част от професия:

Действащият СППОО съдържа 588 специалности, групирани в 245 професии и 47 професионални направления. Логическата структура на сега действащия списък затруднява информирания избор на професия от страна на учащите. Наред с професионални направления, които съдържат множество професии и специалности (31 професии включват 243 специалности), съществуват такива, при които има една професия. Половината от всички професии в списъка имат само една единична специалност, което изравнява специалността с професията. В списъка са включени и специалности от различни професии, които имат еднакви наименования. Този дисбаланс в разпределението на специалностите създава множество проблеми, сред които риск от въвеждане в заблуждение на учащия за естеството на избраната специалност поради сходство или съвпадение в имената, както и ограничаване на възможността за реализация на учащите, обучавани в твърде тесни специалности. Към момента не е осигурена възможност за надграждане на квалификациите в рамките на една професия.

Проблем 1.1.: Свърхдетайлизацията на специалностите в СППОО не отговаря на необходимостта от широкопрофилни умения и професионални компетентности

Наличието на специалности в Списъка на професиите и специалностите не отговоря на нуждите на пазара на труда, а същевременно ограничава и обучаващите се до определени длъжности, които следва да заемат, след като са завършили обучението си в конкретната специалност. Списъкът следва да бъде рационализиран и актуализиран, като от структурните му елементи отпаднат специалностите, а професиите бъдат обединени и намалени като брой.

Структурата на сега действащия СППОО не предоставя възможност на обучаващите се да преминат в друга специалност, както и да надграждат обучението си. Чрез премахването на специалностите от списъка и въвеждане на степени в рамките на професията, а не на специалността, както е в сегашния СППОО, обучаващите се ще могат да надграждат обучението си до най-високата степен в рамките на избраната професия. Свърхдетайлизацията на специалностите в Списъка не отговаря на необходимостта от широкопрофилни умения и професионални компетентности, каквито са необходими за успешната реализация на завършилите професионално образование и обучение.

Проблем 1.2.: Необходимост от прецизиране на дефиницията на понятието част от професия:

По отношение на този аспект може да се обобщи, че все повече работодатели търсят гъвкави възможности за бързо развитие на работната си сила в рамките на кратки периоди. Данните на НАПОО показват, че голяма част от възрастните обучаеми предпочитат да участват в обучение по част от професия. В същото време не се търсят и оползотворяват предимствата на кратките обучителни пътеки, които биха позволили по-адекватни възможности за развитие на работната сила в условията на динамично променящи се характеристики на професията и на изисквания на пазара на труда. Не се предлагат достатъчно гъвкави форми на обучение на заетите лица, които да не налагат продължително отсъствие от работното място. Установи се също необходимост от прецизиране на действащата дефиниция за част от професия.

Проблем 2: Необходимост от осигуряване на качество на професионалното образование чрез усъвършенстване на дуалното обучение и предоставяне на възможност за обучение от разстояние в електронна среда:

Проблем 2.1.: Необходимост от усъвършенстване на дуална система на обучение:

Както резултатите от анкетата със заинтересованите страни, така и информацията от останалите източници обособява дуалното образование като една от областите, която се нуждае от усъвършенстване, за да оптимизира резултатите си. Това е от изключителна важност, тъй като дуалното обучение може да бъде мост за плавен преход от ПОО към работното място. То дава възможност на учениците да придобият практически опит като прилагат наученото в класната стая в реална работна среда. Наред с това се осигурява постоянен поток от квалифицирана работна ръка към работната сила, като по този начин се подобрява производителността и намаляват разходите за наемане на работа и организиране на въвеждащо обучение за новите служители.

Проблем 2.2.: Необходимост от въвеждане на Обучение от разстояние в електронна среда:

Това е една от областите на ЗПОО, в която е установена необходимост от актуализация и модернизация. Необходимо е да се създаде възможност за оптимално съчетаване на обучението с трудовия и личния живот и да се осигури достъп до професионално обучение, адаптирано към индивидуалните потребности на по-широк кръг лица. В този смисъл са и препоръките по Националния план за възстановяване и устойчивост (НПВУ), които предвиждат въвеждането на гъвкави предложения за обучение, в т.ч. и онлайн.

Проблем 2.3.: Необходимост от прецизиране на дефиницията за качество на професионалното образование и обучение

Обобщените данни сочат, че липсва действащ механизъм за оценка на качеството на ПОО на системно ниво. Установи се, че сега действащата дефиниция за качество на професионалното

образование и обучение е абстрактна и не дефинира ясно процеса по осигуряване и проследяване на качеството на ПОО.

Проблем 3: Неефективна система за валидиране на професионални знания, умения и компетентности:

Всички източници и анализи единодушно показват, че системата за валидиране е практически неефективна. Интересът към валидирането не е висок и е неустойчив. Макар че по своя замисъл валидирането би следвало да представлява облекчена и гъвкава форма за квалификация, на практика установената процедура е силно формализирана, много тромава и натоварена със значителни административни изисквания. Това я оскъпява и я прави непривлекателна както за доставчиците на ПОО, така и за лицата. Резултатите от проучването показват еднозначно, че в България практически не се осъществява активно валидиране на уменията, придобити извън формалната образователна система, а това е един от основните инструменти за преносимост на единици резултати от учене, осигуряване на проходимост на ученето през целия живот, по-добро управление на ученето и кариерното развитие и постигане на по-висока адаптивност и конкурентоспособност на пазара на труда.

Проблем 4: Необходимост от осигуряване на достъп до средата за междурегистров обмен на Национална агенция за професионално образование и обучение (НАПОО):

НАПОО в изпълнение на нормативно определените си правомощия издава и отнема лицензии за професионално обучение и професионално ориентиране. Лицензията дава право за извършване и удостоверяване на професионално обучение с придобиване на степен на професионална квалификация или за извършване на информиране и професионално ориентиране. Издадената лицензия съдържа: името и седалището на едноличния търговец или на юридическото лице, получили лицензията; единен идентификационен код - за търговците, или код по БУЛСТАТ - за лицата, които не са търговци.

Проверката на данните на заявителя, която НАПОО извършва, е за установяване на законосъобразността на подаденото заявление и за коректността на попълнените в заявлението данни, свързани с юридическото лице и представляващите го физически лица. За извършване на описаната проверка по служебен път на НАПОО следва да бъде осигурен достъп до данни за юридическите лица, както и за лицата, които не са търговци, от Търговския регистър и Регистър БУЛСТАТ, поддържани от Агенцията по вписванията.

За получаване на лицензия Центровете за професионално обучение (ЦПО) следва да подадат в НАПОО и справка за преподавателския състав, към която се прилагат и копия от документите за

завършено образование и професионална квалификация на посочените лица. Агенцията извършва проверка на данните в подадения списък и на представените от ЦПО документи, удостоверяващи завършеното образование и квалификацията на лицата, част от преподавателския състав на центъра. В тази връзка е необходимо да се осигури достъп на НАПОО до информация за завършилите студенти и докторанти от Регистъра на всички действащи, прекъснали и завършили студенти и докторанти, както и до дипломите и свидетелствата за завършено основно и средно образование и придобита степен на професионална квалификация на физическите лица от Регистъра на документите за завършено основно образование, средно образование и/или придобита степен на професионална квалификация с цел извършване на проверка на представените данни/документи по служебен път.

За удостоверяване на завършеното професионално образование и на професионалното обучение се издават свидетелства за професионална квалификация, удостоверения за професионално обучение (по част от професия) и свидетелства за валидиране на професионална квалификация и удостоверения за валидиране на професионална квалификация по част от професия. За издаването на тези свидетелства и удостоверения се използват данните, въведени от лицензираните Центрове за професионално обучение за обучаваните от тях лица в Информационна система, поддържана от НАПОО. На база на въведените данни, в т.ч. лични данни, се издават цитираните свидетелства и удостоверения, като ЕГН (ЛНЧ) е основен техен реквизит. В тази връзка, невалиден ЕГН/ЛНЧ или несъответстващ такъв на имената на лицето, би направил издаденото свидетелство или удостоверение невалидно. Това обуславя необходимостта от надеждност и точност на информацията, което ще се осигури чрез извличането ѝ по служебен път.

На интернет страницата си НАПОО поддържа регистър ([Регистър на издадените документи](#) | [Национална агенция за професионално образование и обучение \(government.bg\)](#)) за издадените от централните за професионално обучение документи, в т.ч. свидетелствата за професионална квалификация и удостоверенията за професионално обучение, свидетелствата за валидиране на професионална квалификация и удостоверенията за валидиране на професионална квалификация по част от професия, като Агенцията прави проверка на данните в тях. За целите на тази проверка следва да се предостави достъп на НАПОО до Национална база данни „Население“ за извършване на справка за валидност на физическо лице.

1.2. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

Разрешаването на описаните по-горе проблеми не може да се осъществи в рамките на съществуващото законодателство, чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности. Действащото законодателство, в частност настоящият Закон

за професионалното образование и обучение, към момента не позволява решаване на установените проблеми. В същото време промяна е наложителна и отлагането на взимане на адекватни мерки крие риск от формиране на негативни тенденции. Модеризирането и усъвършенстването на правната регулация на обществените отношения в областта на професионалното образование и обучение не може да се осъществи без изменение и допълнение на ЗПОО.

1.3. Посочете защо действащата нормативна рамка не позволява решаване на проблема/проблемите.

Установените проблеми не е възможно да бъдат решени без приемане на Закон за изменение и допълнение на Закона за професионалното образование и обучение, тъй като съгласно чл. 10, ал. 2 от Закона за нормативните актове обществени отношения, които спадат към област, за която има издаден нормативен акт, се уреждат с неговото допълнение или изменение. Сегашните текстове в чл. 6 от ЗПОО регламентират Списък на професиите за професионално образование и обучение и по-конкретно структурните му елементи и чл. 8, описващ класификационните признаци на СПОО, не предоставят възможност да бъде реализирано необходимото изменение на Списъка за решаването на идентифицираните проблеми, тъй като в тях присъства понятието „специалност“. Дефиницията на „качество на професионалното образование и обучение в чл. 9а се нуждае от прецизиране и усъвършенстване, което може да се осъществи само с приемане на законодателни изменения. Описанието на „част от професия“ в Допълнителните разпоредби на сега действащия ЗПОО не поставя минимални изисквания за провежданото обучение, поради което не може да се следи и за неговото качество. По отношение на регистрите по чл. 42, т.10 и 11, които НАПОО поддържа, не е предвидена нормативна възможност за междурегистров обмен на данни с други регистри, а нормативното основание за това е задължително условие за получаване на достъп до необходимите на НАПОО данни. Сега действащата нормативна уредба по отношение на валидирането не обвързва знанията, уменията и компетентностите с единиците резултати от ученето (ЕРУ), както и не предоставя възможност натрупване и трансфер на кредити, които да са съпоставими на ЕРУ.

1.4. Посочете задължителните действия, произтичащи от нормативни актове от по-висока степен или актове от правото на ЕС.

Неприложимо.

1.5. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

В изпълнение на Решение № 436 от 5 юли 2022 г. бе извършена последваща оценка на въздействието на Закона за професионалното образование (ЗПОО).

2. Цел:

С предложения проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за професионалното образование и обучение се цели да се модернизира и усъвършенства правната регулация на обществените отношения в областта на професионалното образование и обучение. С приемането му ще се изпълни и поетия ангажимент на РБ по НПВУ за реформи, насочени към изменение на правната рамка в сферата на ПОО. Едновременно с това ще се изпълнят и препоръките, дадени в доклада за последващата оценка на въздействието на ЗПОО, а именно за изменение и допълнение на Закона, с което да се постигне актуализиране и усъвършенстване на процесите в обособените проблемни области. Конкретните цели, които се преследват със Закона за изменение и допълнение на Закона за професионално образование и обучение са както следва:

Цел 1: Актуализиране на Списъка на професиите за професионално образование и обучение (СППОО) и отпадане на специалностите в СПОО

Цел 2: Прецизиране на дефиницията на понятието част от професия

Цел 3: Усъвършенстване на уредбата на дуалната система на обучение

Цел 4: Регламентиране на възможност за обучение от разстояние в електронна среда

Цел 5: Прецизиране на дефиниция за качество на професионалното образование и обучение

Цел 6: Усъвършенстване на системата за валидиране на професионални знания, умения и компетентности

Цел 7: Осигуряване на нормативна възможност за предоставяне на достъп до средата за междурегистров обмен на Национална агенция за професионално образование и обучение (НАПОО)

Посочете определените цели за решаване на проблема/проблемите, по възможно най-конкретен и измерим начин, включително индикативен график за тяхното постигане. Целите е необходимо да са насочени към решаването на проблема/проблемите и да съответстват на действащите стратегически документи.

3. Заинтересовани страни:

Пряко заинтересовани страни:

- Учениците, които провеждат своето обучение за придобиване на квалификация по професия или част от професии;
- Родителите/семействата на обучаваните ученици;
- Учителите, директорите и другите педагогически специалисти в професионалните гимназии и в училищата с паралелки, в които се провежда обучение за придобиване на професионална квалификация;
- Центровете за професионално обучение;
- Професионалните колежи.

По данни на НСИ към 26.04.2023 г. общият брой на професионалните училища през учебната 2022/2023 г. е 419, от тях:

Училища по изкуствата 21

Спортни училища 25

Професионални гимназии 351

Професионални колежи с прием след средно образование 22

От общия брой 28 са частни училища/ колежи.

Броят на учащите в професионалните училища през учебната 2022/2023 г. е 159 275, от които 1391 в частни училища. Разпределението на общия брой учащи е, както следва:

- ✓ В училища по изкуствата и спортни училища (III степен професионална квалификация) 10 205;
- ✓ В професионални гимназии (III степен професионална квалификация) 115 688, включително учащи в професионални паралелки, съгласно разпоредбите на чл. 47 от ЗПУО;
- ✓ В професионални колежи с прием след средно образование (IV степен професионална квалификация) 603;
- ✓ В професионални гимназии (II степен професионална квалификация) 28 757, включително учащи в професионални паралелки, съгласно разпоредбите на чл. 47 от ЗПУО;
- ✓ В професионални паралелки за придобиване на I степен професионална квалификация 4 022
 - Лицата, желаещи да валидират професионални знания, умения и компетенции;
 - Националната агенция за професионално образование и обучение (НАПОО);
 - Центровете за професионално обучение (ЦПО), 902;
 - Министерството на образованието и науката (МОН) и общините в качеството им на първостепенни разпоредители с бюджет на професионалните училища;
 - Министерството на труда и социалната политика (МТСП) – по отношение на специалистите, реализиращи се на пазара на труда;
 - Отрасловите министерства – по отношение на заетите в различните отрасли.

Косвено заинтересовани страни:

Косвено въздействие би могло да се окаже по отношение на:

- работодателите, в качеството им на ангажирани потенциални ползватели на специалисти, изградени в рамките на системата на ПОО
- публичните институции и предприятията в бизнеса, които следва да бъдат осигурени с персонал от квалифицирани специалисти по професии или част от професии
- национално представителните организации на работодателите и синдикатите
- центрове за кариерно ориентиране
- социални партньори

В резултат от приемането на ЗИД на ЗПОО ще се направи сериозна крачка за създаването на още по-благоприятни условия за ефективно изпълнение на политиките на Министерството на

образованието и науката за обезпечаване пазара на труда с необходимите специалисти, придобили съответната професионална квалификация, в средносрочен и дългосрочен план.

Посочете всички потенциални заинтересовани страни/групи заинтересовани страни (в рамките на процеса по извършване на частичната предварителна частична оценка на въздействието и/или при обществените консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове), върху които предложенията ще окажат пряко или косвено въздействие (бизнес в дадена област/всички предприемачи, неправителствени организации, граждани/техни представители, държавни органи/общини и др.).

4. Варианти на действие. Анализ на въздействията.

По проблем 1 „Списъка на професиите за професионално образование и обучение (СППОО) затруднява информирания избор на професия от страна на учащите и ограничава възможността за обучение по част от професия“

Вариант 1 „Без действие“:

Описание:

Вариантът „Без действие“ се характеризира с непредприемане на никакви действия, които пряко да адресират дефинираният проблем. В този случай ще продължи да действа настоящата правна рамка, което ще е пречка за усъвършенстване на Списъка на професиите за ПОО, в т.ч. няма да отпаднат специалностите, които съществено ограничават възможностите на обучаваните лица, както за надграждане на придобитите знания и умения, така и за реализиране на пазара на труда. При непредприемане на действия няма да се актуализира и модернизира възможността за обучение по част от професия, което видно от анализа е все по-предпочитана пътека в обучението на възрастни.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

При извършените проучвания в процеса на изготвяне на настоящата оценка не са идентифицирани положителни въздействия от прилагането на посочения Вариант 1 върху нито една от заинтересованите страни.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Прилагането на **Вариант 1** „Без действие“ ще окаже негативни въздействия по отношение на всички заинтересовани страни. При прилагането на Вариант 1 няма да бъде решен въпросът с преодоляването на съществуващата в момента свръхдетайлизация в Списъка на професиите в ПОО. Това от своя страна ще затруднява информирания избор на професия от страна на учащите и ще ограничава на възможността за реализация на учениците, обучавани в твърде тесни специалности. Към момента не е осигурена възможност за надграждане на квалификациите в рамките на една професия, не е прецизирана дефиницията на понятието „част от професия“, което ще се запази при прилагането на Вариант 1. Непредприемането на действия ще възпрепятства осъществяването на реформените ангажименти, поети по Националния план за възстановяване и устойчивост и изпълнението на целите и мерките, заложи в Стратегическата рамка за развитие

на образованието, обучението и ученето в Република България (2021-2030), Приоритетна ос 7: Реализация в професиите на настоящето и бъдещето и Приоритетна област 8 „Учене през целия живот“. В резултат ще има негативно социално-икономическо въздействие по отношение на реалните потребности на пазара на труда от квалифицирани специалисти.

Специфични въздействия: Няма

Въздействия върху малките и средните предприятия:

Прилагането на **Вариант 1** ще окаже по-скоро негативно въздействие върху МСП по отношение на осигуряването с квалифицирани кадри поради редица обстоятелства: фрагментиране на Списъка на професиите в ПОО, която не отговаря на необходимостта от широкопрофилни умения и професионални компетентности, каквито са необходими за успешната реализация на завършилите професионално образование и обучение.

Административна тежест: Няма

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Вариант 2 „Инициатива за нормативни промени с приемане на Закон за изменение и допълнение на Закона за професионалното образование и обучение“

1. Списък на професиите за професионално образование и обучение (СППОО)

Направената в различни стратегически документи констатация, че специалностите в СППОО са твърде фрагментирани и е необходима тяхната рационализация чрез по-широко формулиране на професиите с оглед постигане на по-гъвкава и адаптивна образователна система, която да позволява на професионалните училища да организират общо обучение за различни специалности в рамките на една и съща професия ще намери израз в предложението за изменение на СППОО.

При изготвянето на проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за професионалното образование и обучение ще се предложат изменения в чл. 6, ал. 3 и чл. 8 от ЗПОО, които променят структурните елементи на списъка като специалностите ще се заличат, а към съществуващите елементи (професионални направления, професии и степени) ще се добавят също нивата по Европейската квалификационна рамка, нивата по Националната квалификационна рамка, и съотносимите длъжности съгласно Националната класификация на професиите и длъжностите. Това нормативно изменение ще определи разработването на нов списък, в който ще отсъства досегашното детайлизиране на отделни често сходни специалности, и в същото време ще осигури необходимата както на учащите, така и на представителите на бизнеса информация относно нивото на обучение по националните и европейски стандарти, както и възможностите за професионална реализация след преминаването обучение съгласно НКПД.

Предложените промени в Списъка на професиите за професионално образование и обучение (СППОО) ще са в изпълнение на реформените ангажименти по Националния план за възстановяване и устойчивост и са в изпълнение на Стратегическата рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България 2021-2030, приоритетна ос 7: Реализация в професиите на настоящето и бъдещето, цел 7.1. „Професионално образование и обучение, съответстващо на динамиката на пазара на труда“, мярка: „Разработване и прилагане на нов Списък а професиите в професионалното образование и обучение“. Измененията ще са и в синхрон с основните изводи и препоръки от последващата оценка на въздействието на Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО), изготвена в изпълнение на Решение № 436 от 5 юли 2022 г. на Министерския съвет за одобряване на списък със закони, на които през 2022 г. да бъде извършена последваща оценка на въздействието.

Промяната ще създаде условия за оптимизиране на процесите за актуализация на списъците по чл. 6а, ал. 2 и 4 от ЗПОО. Поради промяна в структурните елементи на Списъка по чл. 6, ал. 1 от ЗПОО, респ. отпадането на специалностите ще се предложи актуализацията на списъците да се отнася до професиите. Ежегодната актуализация на списъците със защитените от държавата професии и професиите с очакван недостиг на специалисти на пазара на труда не е обоснована с оглед на липсата на такава динамика на годишна основа в потребностите на пазара на труда и връзката с професионалното образование, което подготвя кадри в рамките на 5 годишен период. Прогнозите на Министерството на труда и социалната политика са дългосрочни и не отчитат динамика на годишна основа. Проучванията за потребностите на пазара на труда, провеждани ежегодно от Агенцията по заетостта може да са основа за аналитично определяне на динамиката при сравнение с предходната година, поради което проектът за изменение и допълнение на ЗПОО ще предвижда и актуализацията на списъците със защитените от държавата професии и с професиите с очакван недостиг на пазара на труда да се осъществява на всеки две години.

Голяма част от квалификационните курсове, организирани за лицата, навършили 16 години, са за придобиване на професионална квалификация по част от професията. Предвижда се да се предложи допълнение на §1, т. 3 от ЗПОО, която прецизира легалната дефиниция на понятието, като регламентира, че професионалното обучение по част от професия следва да включва постигането на не по-малко от три единици резултати от учене, като поне една единица резултати от учене е от специфичната професионална подготовка. Определената минимална съвкупност от единици резултати от учене ще гарантира проследяемост, мониторинг и контрол на качеството на предлаганото професионално обучение за придобиване на професионална квалификация по част от професията.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Прилагането на **Вариант 2** ще окаже положителни въздействия по отношение на всички заинтересовани страни, както следва:

- Разработеният нов Списък на професиите за професионално образование и обучение по който ще се осъществява обучение по широкоспектърни професии с възможност за надграждане на придобитата квалификация ще даде възможност на обучаемите за успешната реализация на пазара на труда, за по-голяма гъвкавост и адаптивност към динамично променящите се изисквания на професиите на настоящето и бъдещето;

- По отношение професионалните гимназии и училища с професионална подготовка новият Списък на професиите ще създаде условия за разработване и прилагане на гъвкави модулни учебни планове и програми по професии, отчитащи реалните потребности на пазара на труда от квалификации;

- Прецизирането на легалната дефиниция на понятието „част от професия“ ще гарантира проследяемост, мониторинг и контрол на качеството на предлаганото професионално обучение за придобиване на професионална квалификация по част от професията;

- С прилагането на Вариант 2 ще се изпълни и поетия от РБ с Националния план за възстановяване и устойчивост ангажимент за извършване на образователна реформа в областта на ПОО.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия: В процеса на изготвяне на настоящата оценка на въздействието не са идентифицирани негативни въздействия от посочения Вариант 2 върху заинтересованите страни.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия: Няма

Въздействия върху малките и средните предприятия: Прилагането на **Вариант 2** ще окаже положително въздействие върху МСП по отношение на осигуряването с квалифицирани кадри поради преодоляване на свръхдетайлизацията на специалностите, което ще отговори на необходимостта от широкопрофилни умения и професионални компетентности на завършилите професионално образование и обучение.

Административна тежест: Няма

(въздействията върху малките и средните предприятия; административна тежест)

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

По проблем 2 „Необходимост от осигуряване на качество на професионалното образование чрез усъвършенстване на дуалното обучение и предоставяне на възможност за обучение от разстояние в електронна среда“

Вариант 1 „Без действие“:

Описание:

Вариантът „Без действие“ се характеризира с непредприемане на никакви действия, които пряко да адресират дефинираният проблем. В този случай ще продължи да действа настоящата правна рамка, което ще е пречка за съвременно дефиниране на понятието „качество на професионалното образование“ в духа на Европейските препоръки за ПОО, както и за въвеждане на възможност за обучение от разстояние в електронна среда за лица, навършили 16 години, и за усъвършенстване на дуалното обучение.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

При извършените проучвания в процеса на изготвяне на настоящата оценка не са идентифицирани положителни въздействия от прилагането на посочения Вариант 1 върху нито една от заинтересованите страни.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Прилагането на **Вариант 1** „Без действие“ ще окаже негативни въздействия по отношение на заинтересованите страни. При прилагането на Вариант 1 няма да бъде решен въпросът с осигуряване на качество на професионалното образование чрез усъвършенстване на дуалното обучение и предоставяне на възможност за обучение от разстояние в електронна среда. Вариантът характеризиращ се с непредприемане на действия ще възпрепятства осъществяването на реформените ангажименти, поети по Националния план за възстановяване и устойчивост и изпълнението на целите и мерките, заложи в Стратегическата рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021-2030), Приоритетна ос 7: Реализация в професиите на настоящето и бъдещето и Приоритетна област 8 „Учене през целия живот“. В резултат ще има негативно социално-икономическо въздействие по отношение на реалните потребности на пазара на труда от квалифицирани специалисти.

Специфични въздействия: Няма

Въздействия върху малките и средните предприятия:

Прилагането на **Вариант 1** ще окаже по-скоро негативно въздействие върху МСП по отношение на осигуряването с квалифицирани кадри поради липса на възможност за обучение от разстояние в електронна среда за лица, навършили 16 години; липса на промяната в законовите изисквания за професионален опит на наставника, което стеснява възможностите за работодателите, вкл. и за

малките и средните предприятия, да определят отговорния работник/служител за провеждането на практическото обучение на учениците в реална работна среда в съответното предприятие.

Административна тежест: Няма.

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Вариант 2 „Инициатива за нормативни промени с приемане на Закон за изменение и допълнение на Закона за професионалното образование и обучение“

Ще се предложи дефиниция на качество, която ще акцентира на връзката между целите и задачите на системата за професионално образование и обучение, определени в ЗПОО, и степента на изпълнението им при осъществяване на дейностите в обучаващите институции, като ще отчита и осигуряването на връзката с пазара на труда. Чрез предложението за изменение на чл. 9а, ал. 1 от ЗПОО ясно ще се дефинира процеса на осигуряване на качеството в обучаващите институции, което да гарантира разработването на относима подзаконова уредба, основаваща се на измеримост в контекста на Препоръката на Съвета от 2020 г. относно професионалното образование и обучение за постигане на устойчива конкурентоспособност, социална справедливост и издръжливост и актуализираната Европейска рамка за осигуряване на качеството на професионалното образование и обучение. Дефиницията ще замени досегашното абстрактно определение за качество на професионалното образование и обучение, като чрез обвързването на качеството със степента на изпълнение на конкретни цели и задачи на системата за професионално образование и обучение ще се даде възможност и за по-лесно определяне на индикатори за измерване на постигнатите резултати чрез подзаконовите нормативни актове.

В чл. 17, ал. 4 и ал. 5 от ЗПОО ще се въведе възможността за обучение от разстояние в електронна среда за лица, навършили 16 години. Предложението е в синхрон с Препоръка на Съвета от 24 ноември 2020 година относно професионалното образование и обучение (ПОО) за постигане на устойчива конкурентоспособност, социална справедливост и издръжливост. Предложеното допълнение ще бъде и в изпълнение на Националния план за възстановяване и устойчивост за модернизиране на правната рамка на професионалното образование и обучение. Регламентираната възможност ще осигури достъп до професионално обучение, адаптирано към индивидуалните им потребности на по-широк кръг лица. Предлагането на разнообразно портфолио от адекватни на потребностите, гъвкави, привлекателни и качествени образователни пътеки (включително обучение от разстояние в електронна среда), които да позволяват оптимално съчетаване на обучението с трудовия и личния живот, значително би повишило интереса на заетите лица към продължаващо надграждане на квалификацията.

Промяната в законовите изисквания за професионален опит на наставника, както и разширяването на обхвата на притежаваната професионална квалификация от ниво професия/специалност на ниво професионално направление, ще предостави по-големи възможности за работодателите, вкл. и за малките и средните предприятия, да определят отговорния работник/служител за провеждането на практическото обучение на учениците в реална работна среда в съответното предприятие.

Създаването на възможност за изпълнение на функциите на учителя-методик при обучение чрез работа и от учител по професионална подготовка е насърчителен подход за включване в дуалната система на обучение и на по-малки училища, като ще се създадат условия за по-голяма гъвкавост при определяне на щата на отговорния учител съобразно спецификата на училището и броя на учениците, включени в дуална система на обучение.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Прилагането на **Вариант 2** ще окаже положителни въздействия по отношение на всички заинтересовани страни, както следва:

- Осигуряването на качеството на професионалното образование и обучение съобразно целите и задачите на системата на професионалното образование и обучение ще повиши нивото на придобитите знания и умения и приложимостта им към потребностите на пазара на труда

- Предложените изменения, свързани с дуалната система на обучение ще се отразят положително на обучаемите; на училищата, предоставящи професионално образование и обучение; на бизнеса, в т.ч. МСП с оглед разширяване на възможностите за включване на служителите/работниците в системата на дуалното обучение като наставници, и на учителите по професионална подготовка чрез изпълнение на функциите на учители-методици. ,

- Разширяването на възможностите за професионално обучение чрез въвеждането на обучение от разстояние в електронна среда за лица, навършили 16 години ще има положителен ефект за обучаемите и бизнеса, тъй като ще се даде възможност за достъп до професионално обучение, адаптирано към индивидуалните потребности на по-широк кръг лица и оптимално съчетаване на обучението с трудовия и личния живот;

- С прилагането на Вариант 2 ще се изпълни и поетия от РБ с Националния план за възстановяване и устойчивост ангажимент за извършване на образователна реформа в областта на ПОО.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

В процеса на изготвяне на настоящата оценка на въздействието не са идентифицирани негативни въздействия от посочения Вариант 2 върху заинтересованите страни.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия: Няма

Въздействия върху малките и средните предприятия:

Прилагането на **Вариант 2** ще окаже положително въздействие върху МСП по отношение на промяната в законовите изисквания за професионален опит на наставника, което ще разшири възможностите за работодателите, вкл. и за малките и средните предприятия, да определят отговорния работник/служител за провеждането на практическото обучение на учениците в реална работна среда в съответното предприятие.

Административна тежест: Няма

(въздействията върху малките и средните предприятия; административна тежест)

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

По проблем 3 „Неефективна система за валидиране на професионални знания, умения и компетентности“

Вариант 1 „Без действие“:

Описание:

Вариантът „Без действие“ се характеризира с непредприемане на никакви действия, които пряко да адресират дефинираният проблем. В този случай ще продължи да действа настоящата правна рамка, което ще е пречка за усъвършенстване на системата за валидиране на професионални знания, умения и компетентности.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

При извършените проучвания в процеса на изготвяне на настоящата оценка не са идентифицирани положителни въздействия от прилагането на посочения Вариант 1 върху нито една от заинтересованите страни.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Прилагането на **Вариант 1** „Без действие“ ще окаже негативни въздействия по отношение на всички заинтересовани страни. При прилагането на Вариант 1 няма да бъде решен въпросът с необходимостта от обвързване на знанията, уменията и компетентностите с единиците резултати от ученето (ЕРУ), както и с липсата на възможност за натрупване и трансфер на кредити, които да са съпоставими на ЕРУ.

Непредприемането на действия ще възпрепятства осъществяването на реформените ангажименти, поети по Националния план за възстановяване и устойчивост и изпълнението на целите и мерките, заложи в Стратегическата рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в

Република България (2021-2030), Приоритетна ос 7: Реализация в професиите на настоящето и бъдещето и Приоритетна област 8 „Учене през целия живот“. В резултат ще има негативно социално-икономическо въздействие по отношение на реалните потребности на пазара на труда от квалифицирани специалисти.

Специфични въздействия: Няма

Въздействия върху малките и средните предприятия: Няма

Административна тежест: Няма

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Вариант 2 „Инициатива за нормативни промени с приемане на Закон за изменение и допълнение на Закона за професионалното образование и обучение“

Изготвената последваща оценка на въздействието на Закона за професионалното образование и обучение препоръчва усъвършенстване на нормативната уредба за валидиране на професионални знания, умения и компетенции с цел разширяване на достъпа, облекчаване и осъвременяване на процедурата, като процесът по валидиране включва най-малко една единица резултати от ученето. Ще се предложи изменение на чл. 40, ал. 4, т. 1 от ЗПОО, с което ще се подобряват възможностите за валидиране като се регламентира установяването на придобитите професионални знания, умения и компетентности да се извършва чрез предварително съпоставяне на заявените от лицето професионални знания, умения и компетентности с поне една единица резултати от ученето в съответния държавен образователен стандарт за придобиване на квалификация по професия.

Ще се предвиди промяна в чл. 50, ал. 4 от ЗПОО, която ще има за цел да създаде механизъм за регулярно събиране на данни от Националната агенция за професионално образование и обучение, във връзка с провежданата от централните за професионално обучение процедура по валидиране на професионални знания, умения и компетентности, което ще способства за ефективно наблюдение и анализ на процеса в пълнота.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Прилагането на **Вариант 2** ще окаже положителни въздействия по отношение на всички заинтересовани страни, както следва:

- Усъвършенстването на нормативната уредба за валидиране на професионални знания, умения и компетенции ще подобри възможностите на лицата за валидиране в областта на професионалното образование и обучение, придобити чрез неформално обучение или информално учене, както и въз основа на придобит професионален опит. Това ще има положително въздействие

върху качеството на работната сила, ще осигури специалисти с доказана квалификация за бизнеса и администрацията и ще има социално-икономически ползи за цялото общество;

- С прилагането на Вариант 2 ще се изпълни и поетия от РБ с Националния план за възстановяване и устойчивост ангажимент за извършване на образователна реформа в областта на ПОО.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

В процеса на изготвяне на настоящата оценка на въздействието не са идентифицирани негативни въздействия от посочения Вариант 2 върху заинтересованите страни.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия: Няма

Въздействия върху малките и средните предприятия: Няма

Административна тежест: Няма

(въздействията върху малките и средните предприятия; административна тежест)

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

По проблем 4 „Необходимост от осигуряване на достъп до средата за междурегистров обмен на Национална агенция за професионално образование и обучение (НАПОО)“

Вариант 1 „Без действие“:

Описание:

Вариантът „Без действие“ се характеризира с непредприемане на никакви действия, които пряко да адресират дефинираният проблем. В този случай ще продължи да действа настоящата правна рамка, което ще е пречка за осигуряване на нормативна възможност за предоставяне на достъп до средата за междурегистров обмен на Национална агенция за професионално образование и обучение.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

При извършените проучвания в процеса на изготвяне на настоящата оценка не са идентифицирани положителни въздействия от прилагането на посочения Вариант 1 върху нито една от заинтересованите страни.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Прилагането на **Вариант 1** „Без действие“ ще окаже негативни въздействия по отношение на всички заинтересовани страни. При прилагането на Вариант 1 няма да бъде решен въпросът за необходимостта от създаване на възможност за достъп на НАПОО до средата за междурегистров

обмен, който е необходим за установяване на законосъобразността на подаденото заявление и за коректността на попълнените в заявлението данни, свързани с юридическото лице и представляващите го физически лица при издаване и отнемане на лицензии за професионално обучение и професионално ориентиране.

Специфични въздействия: Няма

Въздействия върху малките и средните предприятия: Няма

Административна тежест:

Ще се запази досегашният ред, при който НАПОО изисква от ЦПО за стартиране на процедурата по лицензиране, да доказват факти и обстоятелства, които са налични в съществуващи регистри, чрез предоставяне на копия на документи. Издадената от НАПОО лицензия съдържа: името и седалището на едноличния търговец или на юридическото лице, получили лицензията; единен идентификационен код - за търговците, или код по БУЛСТАТ - за лицата, които не са търговци.

Проверката на данните на заявителя, която НАПОО извършва, е за установяване на законосъобразността на подаденото заявление и за коректността на попълнените в заявлението данни, свързани с юридическото лице и представляващите го физически лица. За извършване на описаната проверка, данни могат да се получават по служебен, но сега действащият закон не е предвидил правна възможност за осигуряване на достъп на НАПОО до данни за юридическите лица, както и за лицата, които не са търговци, от Търговския регистър и Регистър БУЛСТАТ, поддържани от Агенцията по вписванията.

За получаване на лицензия, Центровете за професионално обучение следва да подадат в НАПОО и справка за преподавателския състав, към която се прилагат и копия от документите за завършено образование и професионална квалификация на посочените лица. Сега действащият закон не предоставя правна възможност за осигуряване на достъп на НАПОО до информация за завършилите студенти и докторанти от Регистъра на всички действащи, прекъснали и завършили студенти и докторанти, както и до дипломите и свидетелствата за завършено основно и средно образование и придобита степен на професионална квалификация на физическите лица от Регистъра на документите за завършено основно образование, средно образование и/или придобита степен на професионална квалификация с цел извършване на проверка на представените данни/документи по служебен път.

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Вариант 2 „Инициатива за нормативни промени с приемане на Закон за изменение и допълнение на Закона за професионалното образование и обучение“

Националната агенция за професионално образование и обучение в изпълнение на нормативно определените си правомощия издава и отнема лицензии за професионално обучение и професионално ориентиране. Лицензията дава право за извършване и удостоверяване на професионално обучение с придобиване на степен на професионална квалификация или за извършване на информиране и професионално ориентиране. Издадената лицензия съдържа: името и седалището на едноличния търговец или на юридическото лице, получили лицензията; единен идентификационен код - за търговците, или код по БУЛСТАТ - за лицата, които не са търговци.

Проверката на данните на заявителя, която НАПОО извършва е за установяване на законосъобразността на подаденото заявление и за коректността на попълнените в заявлението данни, свързани с юридическото лице и представляващите го физически лица. За извършване на описаната проверка по служебен път на НАПОО следва да бъде осигурен достъп до данни за юридическите лица, както и за лицата, които не са търговци, от Търговския регистър и Регистър БУЛСТАТ, поддържани от Агенцията по вписванията.

За получаване на лицензия, Центровете за професионално обучение следва да подадат в НАПОО и справка за преподавателския състав, към която се прилагат и копия от документите за завършено образование и професионална квалификация на посочените лица. НАПОО извършва проверка на данните в подадения списък и на представените от ЦПО документи, удостоверяващи завършеното образование и квалификацията на лицата, част от преподавателския състав на центъра. В тази връзка е необходимо да се осигури достъп на НАПОО до информация за завършилите студенти и докторанти от Регистъра на всички действащи, прекъснали и завършили студенти и докторанти, както и до дипломите и свидетелствата за завършено основно и средно образование и придобитата степен на професионална квалификация на физическите лица от Регистъра на документите за завършено основно образование, средно образование и/или придобитата степен на професионална квалификация с цел извършване на проверка на представените данни/документи по служебен път.

За удостоверяване на завършеното професионално образование и на професионалното обучение се издават свидетелства за професионална квалификация, удостоверения за професионално обучение (по част от професия) и свидетелства за валидиране на професионална квалификация и удостоверения за валидиране на професионална квалификация по част от професия. За издаването на тези свидетелства и удостоверения се използват данните, въведени от лицензираните Центрове за професионално обучение, за обучаваните лица от тях лица в Информационна система, поддържана от НАПОО. На база на въведените данни, в т.ч. лични данни, се издават цитираните свидетелства и удостоверения, като ЕГН (ЛНЧ) е основен техен реквизит. В тази връзка, невалиден ЕГН/ЛНЧ или не съответстващ такъв на имената на лицето, би направил издаденото свидетелство или удостоверение невалидно. Тъй като НАПОО поддържа

регистър за издадените от центрoвете за професионално обучение документи, в т. ч. свидетелствата за професионална квалификация и удостоверенията за професионално обучение и свидетелствата за валидиране на професионална квалификация и удостоверенията за валидиране на професионална квалификация по част от професия, на интернет страницата си, прави проверка на данните в тях. За целите на тази проверка следва да се предостави достъп на НАПОО до Национална база данни „Население“ за извършване на справка за валидност на физическо лице.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Прилагането на **Вариант 2** ще доведе до оптимизирането на работата на Националната агенция за професионално образование и обучение чрез достъп до средата за междурегистров обмен ще се отрази положително по отношение както на НАПОО, така и на ЦПО – заявителите на лицензии с оглед намаляване на административната тежест при предоставянето на изискуемите документи.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

В процеса на изготвяне на настоящата оценка на въздействието не са идентифицирани негативни въздействия от посочения Вариант 2 върху заинтересованите страни.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия: Няма

Въздействия върху малките и средните предприятия: Няма.

Административна тежест: Ще се осигури възможност за стартиране на процедурата по лицензиране НАПОО да не изисква от ЦПО да доказват факти и обстоятелства, които са налични в съществуващи регистри, чрез предоставяне на копия на документи.

Проверката на данните на заявителя, която НАПОО извършва, е за установяване на законосъобразността на подаденото заявление и за коректността на попълнените в заявлението данни, свързани с юридическото лице и представляващите го физически лица. За извършване на описаната проверка, данни ще се получават по служебен като в ЗПОО се предостави правна възможност за осигуряване на достъп на НАПОО до данни за юридическите лица, както и за лицата, които не са търговци, от Търговския регистър и Регистър БУЛСТАТ, поддържани от Агенцията по вписванията.

За получаване на лицензия, Центровете за професионално обучение следва да подадат в НАПОО и справка за преподавателския състав, към която занапред няма да прилагат копия от документите за завършено образование и професионална квалификация на посочените лица, за които има данни в съществуващи регистри. ЗПОО ще предоставя правна възможност за осигуряване на достъп на НАПОО до информация за завършилите студенти и докторанти от Регистъра на всички действащи, прекъснали и завършили студенти и докторанти, както и до дипломите и свидетелствата за

завършено основно и средно образование и придобита степен на професионална квалификация на физическите лица от Регистъра на документите за завършено основно образование, средно образование и/или придобита степен на професионална квалификация с цел извършване на проверка на представените данни/документи по служебен път.

(въздействията върху малките и средните предприятия; административна тежест)

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

5. Сравняване на вариантите:

Степени на изпълнение по критерии: 1) висока; 2) средна; 3) ниска.

		Вариант 1 „Без действие“	Вариант 2
Ефективност	Цел 1: Актуализиране на Списъка на професиите за професионално образование и обучение (СППОО) и отпадане на специалностите в СППОО	3	1
	Цел 2: Прецизиране на дефиницията на понятието част от професия	3	1
	Цел 3: Усъвършенстване на уредбата на дуалната система на обучение	3	1
	Цел 4: Регламентиране на възможност за обучение от разстояние в електронна среда	3	1
	Цел 5: Прецизирана дефиниция за качество на професионалното образование и обучение	3	1
	Цел 6: Усъвършенстване на системата за валидиране на професионални знания, умения и компетентности	3	1
	Цел 7: Осигурена нормативна възможност за предоставяне на достъп до средата за междурегистров обмен на Национална агенция за професионално образование и обучение (НАПОО)	3	1
Ефикасност	Цел 1: Актуализиране на Списъка на професиите за професионално образование и обучение (СППОО) и отпадане на специалностите в СППОО	3	1
	Цел 2: Прецизиране на дефиницията на понятието част от професия	3	1

	Цел 3: Усъвършенстване на уредбата на дуалната система на обучение	3	1	
	Цел 4: Регламентиране на възможност за обучение от разстояние в електронна среда	3	1	
	Цел 5: Прецизирана дефиниция за качество на професионалното образование и обучение	3	1	
	Цел 6: Усъвършенстване на системата за валидиране на професионални знания, умения и компетентности	3	1	
	Цел 7: Осигурена нормативна възможност за предоставяне на достъп до средата за междурегистров обмен на Национална агенция за професионално образование и обучение (НАПОО)	3	1	
	Съгласуваност	Цел 1: Актуализиране на Списъка на професиите за професионално образование и обучение (СППОО) и отпадане на специалностите в СПОО	3	1
		Цел 2: Прецизиране на дефиницията на понятието част от професия	3	1
Цел 3: Усъвършенстване на уредбата на дуалната система на обучение		3	1	
Цел 4: Регламентиране на възможност за обучение от разстояние в електронна среда		3	1	
Цел 5: Прецизирана дефиниция за качество на професионалното образование и обучение		3	1	
Цел 6: Усъвършенстване на системата за валидиране на професионални знания, умения и компетентности		3	1	
Цел 7: Осигурена нормативна възможност за предоставяне на достъп до средата за междурегистров обмен на Национална агенция за професионално образование и обучение (НАПОО)		3	1	

1.1. Сравнете вариантите чрез сравняване на ключовите им положителни и отрицателни въздействия.

1.2. Посочете степеня, в която вариантите ще изпълнят определените цели, съгласно основните критерии за сравняване на вариантите: ефективност, чрез която се измерва степеня, до която вариантите постигат целите на предложението; ефикасност, която отразява степеня, до която целите могат да бъдат постигнати при определено ниво на ресурсите или при най-малко разходи;

съгласуваност, която показва степеня, до която вариантите съответстват на действащите стратегически документи.

6. Избор на препоръчителен вариант по проблеми 1-4:

Вариант 2 „Инициатива за нормативни промени с приемане на Закон за изменение и допълнение на Закона за професионалното образование и обучение“

Аргументите за това са свързани със следното:

1. Вариант 2 се отличава с най-висока степен на ефективност, във връзка с неговата целесъобразност и с най-висок потенциал за постигане на целите.
2. Вариант 2 се характеризира с най-висока степен на ефикасност сред идентифицираните варианти на действие с оглед на ефекта за заинтересованите страни и за обществото.
3. Вариант 2 съдържа най-голям потенциал за изпълнение на държавната политика, насочена към подобряването на организацията и на ефективността на професионалното образование и обучение. В тази връзка той се отличава с най-висока степен на съгласуваност.

Посочете препоръчителните варианти за решаване на поставения проблем/проблеми.

6.1. Промяна в административната тежест за физическите и юридическите лица от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

- Ще се увеличи
- Ще се намали
- Няма ефект

1.1. Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант за решаване на всеки проблем.

1.2. Ако се предвижда въвеждането на такса, представете образуването на нейния размер съгласно Методиката по чл. 7а от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

6.2. Създават ли се нови/засягат ли се съществуващи регулаторни режими и услуги от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

- Да
- Не

1.1. Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на избрания вариант.

1.2. В случай че се предвижда създаване нов регулаторен режим, посочете неговия вид (за стопанска дейност: лицензионен, регистрационен; за отделна стелка или действие: разрешителен, уведомителен; удостоверителен и по какъв начин това съответства с постигането на целите).

1.3. Мотивирайте създаването на новия регулаторен режим съгласно изискванията на чл. 3, ал. 4 от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

1.4. Посочете предложените нови регулаторни режими отговарят ли на изискванията на чл. 10 – 12 от Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

1.5. Посочете изпълнено ли е изискването на § 2 от Допълнителните разпоредби на Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

1.6. В случай че се изменят регулаторни режими или административни услуги, посочете промяната.

6.3. Създават ли се нови регистри от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

- Да

Не

Прилагането на Вариант 2 няма да доведе до създаване на нови регистри.

Когато отговорът е „Да“, посочете регистрите, които се създават и по какъв начин те ще бъдат интегрирани в общата регистрова инфраструктура.

6.4. По какъв начин препоръчителният вариант въздейства върху микро-, малките и средните предприятия (МСП) (включително по отделните проблеми)

Актът засяга пряко МСП

Актът не засяга МСП

Проектът на Закон за изменение и допълнение на Закона за професионалното образование и обучение засяга МСП по отношение на осигуреността им с квалифицирани специалисти.

Изборът следва да е съотнесен с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант.

6.5. Потенциални рискове от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

Не са налице потенциални рискове от прилагането на Вариант 2.

Посочете възможните рискове от прилагането на препоръчителния вариант, различни от отрицателните въздействия, напр. възникване на съдебни спорове и др.

7. Консултации:

Проведени са консултации

Посочете основните заинтересовани страни, с които са проведени консултации. Посочете резултатите от консултациите, включително на ниво ЕС: спорни въпроси, многократно поставяни въпроси и др.

Предстоят обществени консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове

Провеждането на обществени консултации се осъществява по чл. 26 от Закона за нормативните актове.

Обобщете най-важните въпроси за обществени консултации. Посочете индикативен график за тяхното провеждане и видовете консултациялни процедури.

8. Приемането на нормативния акт произтича ли от правото на Европейския съюз?

Да

Не

Приемането на нормативния акт не произтича от правото на Европейския съюз.

1.1. Посочете изискванията на правото на Европейския съюз, включително информацията по т. 6.2 и 6.3, дали е извършена оценка на въздействието на ниво Европейски съюз, и я приложете (или посочете връзка към източник).

1.2. Изборът трябва да съответства на посоченото в раздел 1, съгласно неговата т. 1.5.

9. Изисква ли се извършване на цялостна предварителна оценка на въздействието поради очаквани значителни последици?

Да

Не

Не се изисква извършване на цялостна предварителна оценка на въздействието поради очаквани значителни последици.

(преценка съгласно чл. 20, ал. 3, т. 2 от Закона за нормативните актове)

10. Приложения:

Приложете необходимата допълнителна информация и документи.

11. Информационни източници:

1. [Закон за професионалното образование и обучение](#);
2. [Официален сайт на Националния статистически институт](#);
3. [Регистри на НАПОО](#);
4. [Регистър на всички действащи, прекъснали и завършили студенти и докторанти](#);
5. [Регистър на документите за завършено основно образование, средно образование и/или придобита степен на професионална квалификация](#);
6. [Стратегическа рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в РБ \(2021-2030\)](#)

Посочете изчерпателен списък на информационните източници, които са послужили за оценка на въздействията на отделните варианти и при избора на вариант за действие: регистри, бази данни, аналитични материали и др.

12. Име, длъжност, дата и подпис на директора на дирекцията, отговорна за извършването на частичната предварителна оценка на въздействието:

Име и длъжност: Ваня Тивидошева, директор на дирекция „Професионално образование и обучение“ (ПОО) в Министерството на образованието и науката

Дата: 09.05.2023 г.

Подпис:

5/9/2023

X

Ваня Тивидошева
Директор на дирекция ПОО
Signed by: Zhuliyani Nikolov Gochev